

Čís. 15409.

Jde o jednotnou pohledávku, byť i jednotlivé částky vyvěrající z téhož právního poměru byly splatny v různých obdobích.

(Rozh. ze dne 18. září 1936, R I 847/36.)

O d v o l a c í s o u d odmítl jako nepřipustné odvolání žalobcovo do rozsudku, jímž jeho žaloba na zaplacení výměnkářských dávek byla zamítnuta, protože podle jeho názoru jde o čtyři nároky, t. j. o výměnkářské dávky splatné v různých obdobích, tedy o nároky samostatné, které nedosahují jednotlivé hranice určené v § 448 c. ř. s., v odvolání pak se neuplatňuje žádný z důvodů zmatečnosti vytčených v § 477 čís. 1 až 7 c. ř. s. (§ 501 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Názor odvolacího soudu nelze považovati za správný. I odvolací soud považuje všechny nároky za nároky vyvěrající z téhož právního důvodu, jejich samostatnost pak odůvodňuje tím, že jde o nároky splatné v různých obdobích. Ale tím není dána skutková různost důvodu, z něhož vznikly. Nároky ty jsou opřeny o smlouvu o věno a odstupné, podle které jest žalovaná povinna odváděti ročně dávky tam určené žalobkyni. Každá roční dávka jest ovšem potud samostatnou pohledávkou, že po splatnosti může býti samostatně žalobou uplatněna. Neuplatní-li se však a přistoupí-li k ní ještě další nezapravené dávky, mizí samostatná povaha jednotlivých dávek a tyto tvoří úhrnnou a jednotnou pohledávku z jednoho důvodu, jejíž úhrnná výše jest rozhodná pro otázku přípustnosti opravných prostředků. V souzeném případě převyšuje úhrn dávek 500 Kč, nejde tedy o věc nepatrnou a ustanovení § 501 c. ř. s. tu neplatí.

Čís. 15410.

K výkladu § 8 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n.

Co do rozsahu domovnického bytu rozhoduje jen stavební stav domu.

(Rozh. ze dne 18. září 1936, R I 944/36.)

Žalobci byli domovníky v domě, který náležel vlastnický žalovaným, a domáhají se vrácení částky složené při nastoupení služebního poměru u žalovaných, jež podle úmluvy měla býti jednak zárukou, jednak nájemným předem placeným z domovnického bytu. Jako domovnický byt byl vyhrazen byt, sestávající z jednoho pokoje a tří neobývatelných místností nad průjezdem domu. Za byt platili žalovaní 400 Kč

čtvrtletně, takže za dobu dvou let, kdy žalovaní byli vlastníky domu, zaplatili jim 3.200 Kč. Ježto domovníkům náleží bezplatný byt, žádají, aby částka ta jim byla vrácena. Žalovaní navrhli zamítnutí žaloby, ježto žalobci nemají nároku na vrácení zažalovaných částek. Bylo sice složeno 5.000 Kč a placeno 425 Kč čtvrtletně, ale protože byt poskytnutý žalobcům rozsahem převyšoval normální byty domovnické, bylo ujednáno, že z místností rozsah normálního bytu domovnického převyšující, budou platiti 1700 Kč ročně. Činže pro místnosti mimodomovnické byla upravena částkou 3.500 Kč, protože však bylo složeno předem 5.000 Kč jakožto nájemné na 3 léta, bylo ujednáno, že budou platiti až do vyčerpání této částky jen 1700 Kč ročně. Před nastěhováním žalobců do bytu činila jeho činže 6.420 Kč. Že nešlo o místnosti patřící k domovnickému bytu, jest patrné z toho, že byly dávány žalobci do podnájmu. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

N e j v y š š í s o u d zrušiv usnesení odvolacího soudu uložil to-
muto, by znovu o odvolání žalovaných rozhodl.

D ů v o d y:

Zákon ze dne 30. ledna 1920 čís. 82 Sb. z. a n. v § 8 vyhrazuje a zajišťuje domovníkovi t. zv. domovnický byt k řádnému používání způsobilý, pokud možno o dvou místnostech (pokoje a kuchyně), vyhovující stavebnímu řádu a policejním i zdravotním nařízením. Rozsah výrazu »p o k u d m o ž n o o d v o u m í s t n o s t e c h« není v zákoně určitěji vymezen, avšak z historického vzniku ustanovení § 8 zák. jest zjevno, že zákonodárce měl na mysli jen stavební stav domu, pokud dovoluje, aby domovníkovi mohl býti dán byt o dvou místnostech blízko domovních dveří — nikoli též hospodářský stav vlastníka domu. Vychází z materiálů zákona na jevo toto: Vládní návrh (tisk Národ. shromáždění 1977/1919) měl tento doslov: Domovníku dlužno dáti vhodný — světlý a k řádnému používání způsobilý byt, pokud možno blízko domovních dveří a sestávající ze dvou místností (pokoje a kuchyně). Důvodová zpráva vládního návrhu k tomu poznamenává: » . . . také výměru určití se nedoporučuje, význam by mohlo to míti pro nové domy, ale pro postavené nelze již výměru nařizovati. Stačí podle náhledu ministerstva navržené ustanovení § 8.« Nynějšího znění dostalo se ustanovení § 8 teprve ve výboru sociálně-politickém a byla podle zprávy tohoto výboru (tisk Nár. shromáždění 2240/1920) směrodatnou úvaha, že mábýti zřejmé, že slova »pokud možno« vztahují se na byt o dvou místnostech. Na jiném místě zdůrazňuje dotčená zpráva, že v celku nebylo učiněno námitek proti osnově. Z vyličeného stavu jest patrné, že nebylo do osnovy zákona pojata stanovení určité nejmenší výměry bytu pro neproveditelnost v domech již postavených. Nejmenší plošná výměra bytu jest však i stupňovaným požadavkem co do jeho rozsahu určeného počtem místností, a zákonodárci tanulo zřejmé na mysli, že požadavek dvou místností nelze uplatňovati tam, kde to nedopouští sta-

vební stav. Tomuto výkladu nebrání ani nynější doslov zákona, ježto, jak dolíčeno, původní znění osnovy bylo změněno jen potud, pokud bylo třeba odstraniti pochybnost o tom, k čemu se vztahují slova »pokud možno«. Dotčený výklad má též oporu v ustanovení § 15 zákona, ježto pokládá-li zákon právo domovníkovo na příslušný byt za tak důležité, že nemůže býti ujednáním vyloučeno ani obmezeno, nemohl zároveň toto právo činiti závislým na podmínce tak neurčité a v jednotlivém případě těžko zjistitelné, jakou by byl hospodářský stav vlastníka domu. V souzené věci je nesporné, že stavební stav domu připouštěl, aby domovníkovi (žalobcům) se dostalo bytu o dvou místnostech ve smyslu § 8 zák. čís. 82/1920 Sb. z. a n., kterých se mu mělo dostatí bezplatně (srovn. Sb. n. s. 13381). Ve skutečnosti smlouvou ze dne 18. listopadu 1931 obdrželi žalobci toliko jedinou místnost, vyhovující předpisu § 8 cit. zák., stavebnímu řádu a policejním a zdravotním předpisům (totiž kuchyni se sporákem), jak nižšími soudy zjištěno, ze znaleckého posudku. Nevyhovoval tedy přidělený jim domovnícký byt ustanovení § 8 cit. zák., neboť druhou obyvatelnou místnost neobdrželi a nároku na ni nemohli se vůbec vzdáti (§ 15 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n., srovnej Sb. n. s. čís. 13381). Održeli-li tedy žalobci místo druhé obyvatelné, t. j. zdravotním a policejním nařízením vyhovující místnosti, jiné místnosti podle zjištění z posudku znaleckého neobyvatelné, nesejde ani na jejich počtu a hodnotě, ježto nebyl tím splněn předpis § 8 cit. zákona, a byla-li ještě mimo to za veškeré místnosti ujednaná smlouvou společná úplata včetně způsobilé jediné místnosti domovnícké, byly tím obcházeny předpisy § 8 a 15 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n., a ježto žalobci se nemohli vzdáti nároku na druhou, podle § 8 cit. zák. způsobilou místnost obytnou, přičila se smlouva mezi stranami ujednaná velcímu předpisu § 15 zákona a jest nicotnou (srovnej Sb. n. s. 11667). To, co bylo placeno, mohou tedy žalobci žádati nazpět, jelikož žalovaní byli tím bezdůvodně obohaceni (§ 1431 obč. zák.).

Čís. 15411.

K §§ 8, 95 pat. zák.

K porušení patentního oprávnění stačí nabídka předmětu ještě nezhotoveného.

(Rozh. ze dne 18. září 1936, Rv I 1744/34.)

Žalobkyně přednesla, že žalovaná opětovně nabízela vodní turbíny, které sice označila jako turbíny propelerové nebo rotační stroje, které však měly znaky československého patentu Dr. K-a, jež žalobkyně od Dr. K-a nabyla. Tím se dopustila porušení tohoto patentu. Žalované byla patentní práva známa, jde proto o porušení vědomé, v každém případě pak o porušení zaviněné. Žalobou domáhá se proto žalobkyně výroku, že žalovaná jest povinna uznati výlučná práva k československému patentu Dr. K-a, zdržeti se jak nabídek, tak i výroby